

Motionsunderlag

*Till riksdagsledamöter gällande Hem- och konsumentkunskap
Idéer och inspiration inför den allmänna motionstiden 2015*

Livspussel – ett ord som ofta används i mediedebatten, men också i diskussioner om människors hälsa och välbefinnande. Kunskap är en faktor som kan bidra till att underlätta hemarbetet och ökar därmed chanserna att fixa sitt livspussel. Kunskap i matlagning, tvätt och städ, konsumtion och vardagsekonomi kan också bidra till jämställdheten, och det kan bidra till en mer hållbar utveckling. Det är vår matkonsumtion som gör att koldioxidutsläppen snarare ökar än minskar. Alla behöver kunskap för att göra hemarbetet enklare, roligare och mindre negativt för miljön, därför behöver ämnet Hem- och konsumentkunskap ges mer uppmärksamhet. Det är den enda chans samhället har att bidra till att alla får grundläggande kunskaper på hemarbetets område.

Förslagen i korthet:

- Utöka tiden för Hem- och konsumentkunskap i grundskolan
- Ge universitet/högskola i uppdrag att utbilda ett visst antal lärare i Hem- och konsumentkunskap som motsvarar det behov som finns i skolan
- Inför Hem- och konsumentkunskap i gymnasieskolan
- Skapa utbildningsplatser för gymnasielärare i Hem- och konsumentkunskap
- Erbjud Hem- och konsumentkunskap för nyanlända

Utökad tid i grundskolan

Hälsa-argument: För god hälsa krävs inte bara fysisk aktivitet, utan också att du kan göra reflekterade val när det gäller vad och hur du ska äta och att genom praktisk övning i matlagning få handlingsberedskap för bra matval. Regeringen har föreslagit mer tid för Idrott och hälsa, gör på samma sätt med hem- och konsumentkunskap: ungdomars kunskap om matval och dess konsekvenser behöver ges såväl tid som status i skolan.

Jämställdhetsargument: En viss utjämning har skett när det gäller fördelningen av hushållsarbete mellan kvinnor och män. Den beror främst på att kvinnor förvärvsarbetar mer och därmed gör mindre hushållsarbete och i mindre utsträckning på att män gör mer. Det här är frågor som måste synliggöras och diskuteras, och framför allt så måste alla få chans att skaffa sig kunskap och erfarenhet av att såväl laga mat, som diska, tvätta och städa. Men hushållsarbete handlar också om organisation, omsorg, kreativitet, ansvarstagande och solidaritet och ska detta ges utrymmer krävs utökad tid för undervisning i hem- och konsumentkunskap.

Miljöargument: Det läggs ett stort ansvar på den enskilde konsumenten och på hushållen för att säkra en mer hållbar samhällsutveckling. De senaste forskningsrörelserna talar om att det är vår konsumtion av kött, socker och fett som utgör inte bara det största hälsohotet, utan också det största miljöhotet. I hem- och konsumentkunskap har eleverna chans att lära om *hur* man faktiskt kan agera på sätt som är mindre belastande för vår miljö, lokalt och globalt. Eleverna kan utveckla ett kritiskt förhållningssätt till konsumtion, och få erfarenhet av möjliga alternativ, t.ex. att laga god mat utan kött.

Utbildning av lärare i hem- och konsumentkunskap

Regeringen beslutade om utökad antal utbildningsplatser i förskolläroprogrammet, detta för att bristen på förskollärare är stor. Samma gäller för lärare i hem- och konsumentkunskap. Regeringen har ett ansvar för att se till att det utbildas lärare i de ämnen där det idag är brist, detta ansvar kan inte de enskilda lärosätena ta ansvar för. På många skolor arbetar endast en lärare i hem- och konsumentkunskap, då måste denna lärare vara behörig. Detta är särskilt viktigt med tanke på att lärarkompetensen är den faktor som är mest avgörande för elevers skolresultat. Dessutom krävs behörig lärare för en rättssäker bedömning av elevers kunskap.

För att stimulera lärarstudenternas intresse för att välja hem- och konsumentkunskap krävs förutom platser också att ämnet kan kombineras med fler andra ämnen än vad som är fallet idag. Hem- och konsumentkunskapsämnets breda karaktär gör det också särskilt lämpligt att ingå i många olika ämneskombinationer, allt från historia, idrott och hälsa och matematik.

Hem- och konsumentkunskap i gymnasieskolan

Idag är eleverna garanterade undervisning i hem- och konsumentkunskap i 118 timmar i grundskolan. I gymnasieskolan, då eleverna närmar sig vuxenlivet, finns ämnet idag inte alls. Många av de val som de då står inför kräver fördjupad kunskap, det handlar om såväl relationer och privatekonomi som mat-kultur-hälsa-miljö. Inför därför ämnet i gymnasieskolan, och utvidga lärarutbildningen till att åter ge hem- och konsumentkunskapslärarna behörighet även för gymnasieskolan.

Hem- och konsumentkunskap för nyanlända

Genom att undervisningen i Hem- och konsumentkunskap har fokus på vardagslivet erbjuder den en unik möjlighet att på ett konkret och praktiskt sätt ge viktig samhällsinformation inom vardagslivsområdet. Det kan handla om råd och stöd i frågor om hälsa och ekonomi, om jämställdhet och om så handgripliga saker som avfallshantering.

Vänliga hälsningar

Svenska kommittén för hushållsvetenskap

c/o Karin Hjalmeskog

Botvidsgatan 3A

753 29 Uppsala

070/2599015

www.skhv.org